

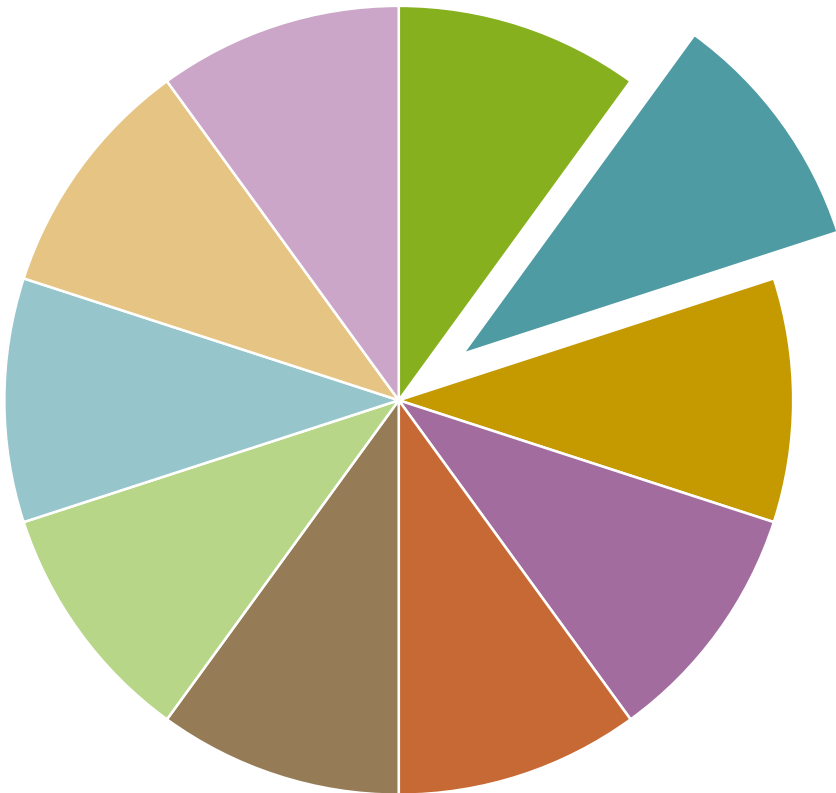
Barbara Więckowska

Próba badawcza

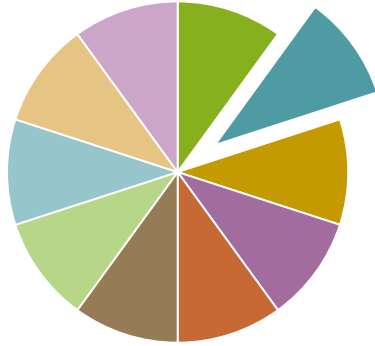
dobór i wielkość

czyli od czego zacząć przygodę ze statystyką

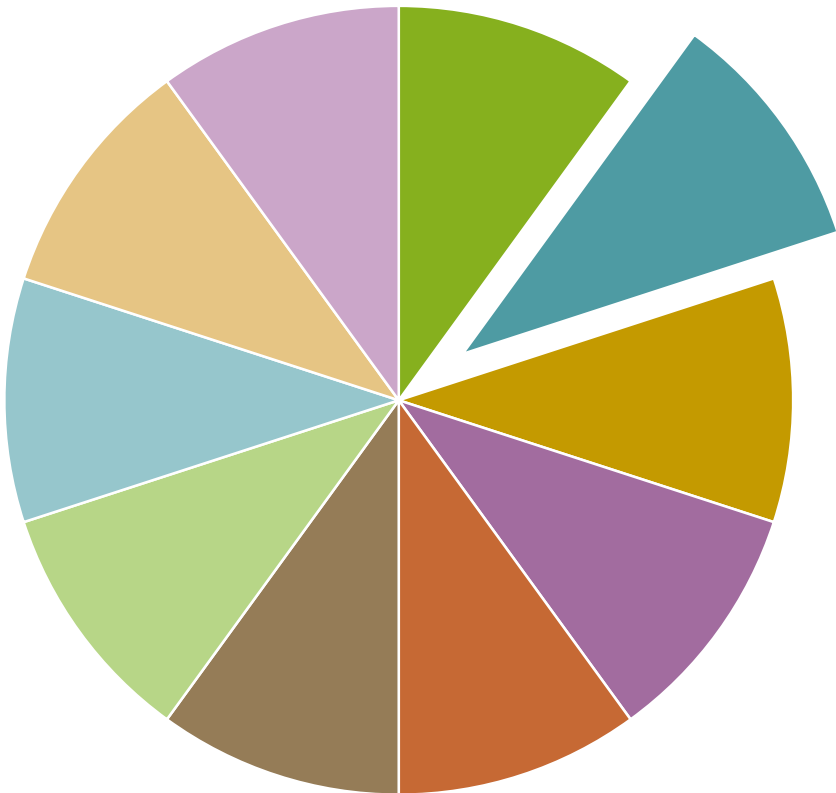
Populacja

Próba

Populacja

Próba

Wiedza o populacji

Próba „reprezentatywna”

W pracy opisz dokładnie na czym polega w Twoim przypadku reprezentatywność

W szczególności:

- opisz sposób losowania np. losowanie proste, warstwowe, systematyczne
- podaj licznosc próby i jeśli szacowałeś tę wielkość podaj sposób

Chcemy by odpowiednio liczna próba:

1

Odzwierciedlała wybrane cechy populacji z wskazaną dokładnością

2

Pozwoliła na zastosowanie wybranego testu statystycznego

3

Dała odpowiednią moc testu statystycznego do wykrycia zamierzonego efektu

Średnia $\pm$ margines błędu

Średnia $\pm$ margines błęd

Średnia $\pm$ margines błęd

$$\bar{X} \pm z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

E

Średnia $\pm$ margines błędu

$$\bar{X} \pm z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

populacyjne
odchylenie standardowe

pierwiastek
z liczności próby

wartość krytyczna
dla 95%CI wynosi 1,96

E

Średnia $\pm$ margines błęd

$$\bar{X} \pm z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

E

Średnia $\pm$ margines błędu

$$E = z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

Średnia $\pm$ margines błędu

$$E = z_{\alpha/2} \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

$$n = \left(z_{\alpha/2}\right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

Średnia $\pm$ margines błędu

Populacyjne odchylenie standardowe, opcje:

1. Wybrane na podstawie uprzednich badań
2. Wybrane na podstawie badania pilotażowego

Zgadywanie
(max-min)/4

Średnia $\pm$ margines błędu

Przykład

Populacja:

Osoby chorujące na nadciśnienie w Polsce w latach 2005-2010, w wieku 20-40 lat.

Zainteresowani jesteśmy średnią masą ciała tych ludzi.

Ile osób wybrać by średnia masa obarczona była małym błędem?

Średnia $\pm$ margines błędu

$$E = 3kg$$

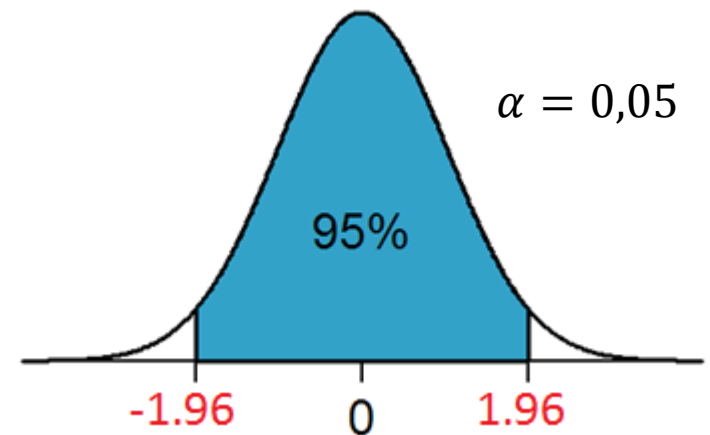
$$\sigma = 18kg$$

Średnia $\pm$ margines błędów

$$E = 3kg$$

$$\sigma = 18kg$$

$$n = \left(z_{\alpha/2}\right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

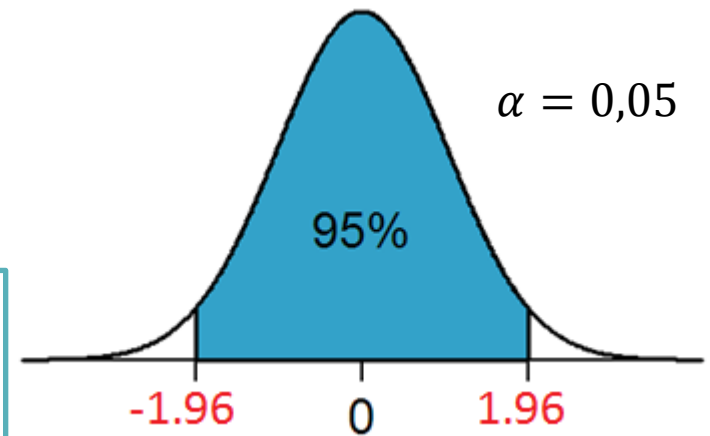
Średnia $\pm$ margines błędów

$$E = 3kg$$

$$\sigma = 18kg$$

$$n = \left(z_{\alpha/2}\right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

$$n = (1,96)^2 \frac{18^2}{3^2} = 138.3$$

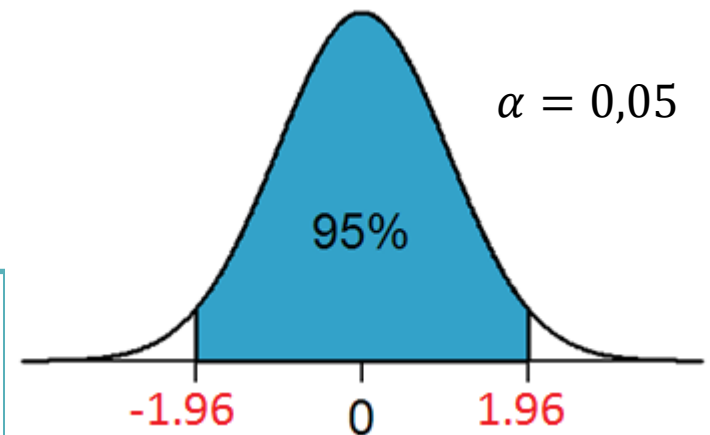
Średnia $\pm$ margines błędu

$$E = 3kg$$

$$\sigma = 18kg$$

$$n = \left(z_{\alpha/2}\right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

$$n = (1,96)^2 \frac{18^2}{3^2} = 138.3$$

By mieć 95% pewności, że w marginesie błędu ($\pm 3kg$) zbudowanym wokół średniej z naszej próby znajduje się średnia populacyjna potrzebujemy zebrać przynajmniej 139 osób.

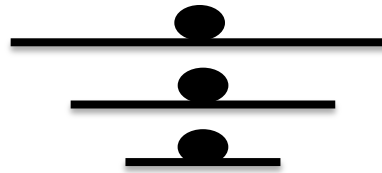
Średnia $\pm$ margines błędu

Zmieniamy wartość E

$E=3$ kg

$E=2$ kg

$E=1$ kg

$$n = \left(z_{\alpha/2} \right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

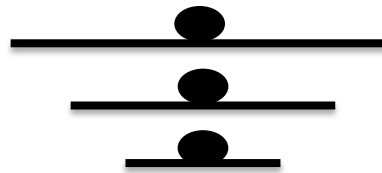
Średnia $\pm$ margines błędu

Zmieniamy wartość E

$E=3$ kg

$E=2$ kg

$E=1$ kg

$n=139$

$$n = \left(z_{\alpha/2} \right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

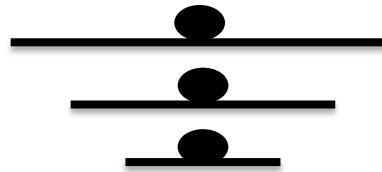
Średnia $\pm$ margines błędów

Zmieniamy wartość E

$E=3$ kg

$E=2$ kg

$E=1$ kg

$n=139$

$n=312$

$$n = \left(z_{\alpha/2} \right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

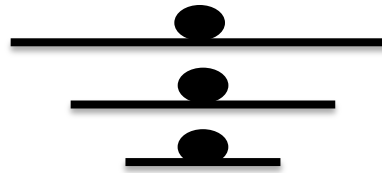
Średnia $\pm$ margines błędu

Zmieniamy wartość E

$E=3$ kg

$E=2$ kg

$E=1$ kg

$n=139$

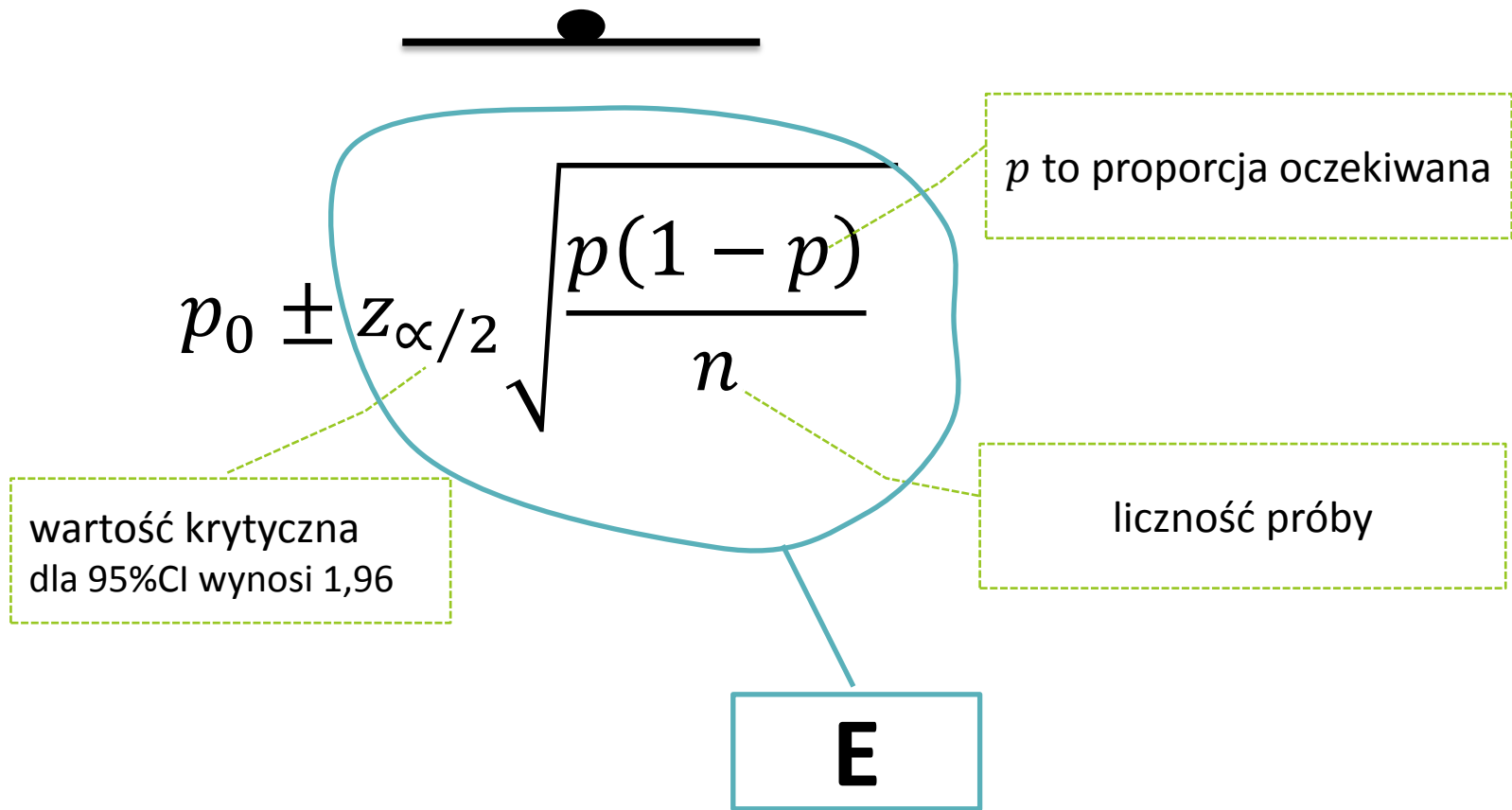
$n=312$

$n=1245$

$$n = \left(z_{\alpha/2} \right)^2 \frac{\sigma^2}{E^2}$$

Proporcja $\pm$ margines błędu

Proporcja $\pm$ margines błędu

Proporcja $\pm$ margines błędu

$p_0 \pm z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$

E

Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = z_{\alpha/2} \sqrt{\frac{p(1-p)}{n}}$$

Dla nieznanego p

$$n = z_{\alpha/2}^2 \frac{1}{4E^2}$$

Proporcja $\pm$ margines błędu

Przykład

Populacja:

Uprawnieni do głosowania na prezydenta RP

Zainteresowani jesteście poparciem dla
poszczególnych kandydatów

Ile osób wybrać by uzyskany odsetek obarczony był
małym błędem?

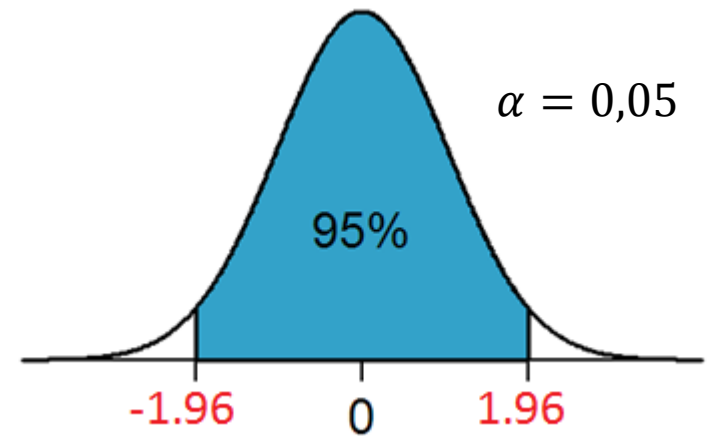
Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = 2\% = 0,02$$

Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = 2\% = 0,02$$

$$n = z_{\alpha/2} \frac{1}{4E^2}$$

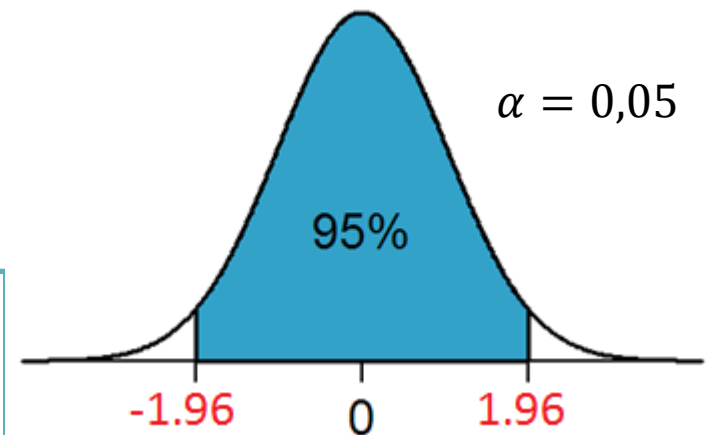

Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = 2\% = 0,02$$

$$n = z_{\alpha/2} \frac{1}{4E^2}$$

$$n = (1,96)^2 \frac{1}{4 \times 0,02^2} = 2401$$

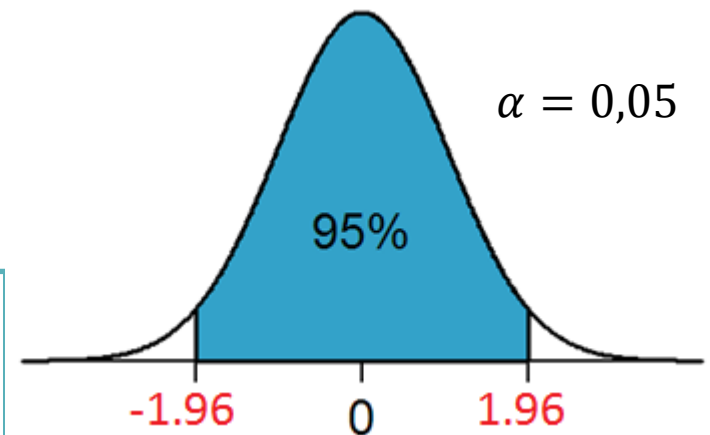

Proporcja $\pm$ margines błędu

$$E = 2\% = 0,02$$

$$n = z_{\alpha/2} \frac{1}{4E^2}$$

$$n = (1,96)^2 \frac{1}{4 \times 0,02^2} = 2401$$

Przy próbie przynajmniej 2401 elementowej będziemy mieć 95% pewności, że błąd poparcia dla wybranego kandydata na prezydenta RP nie przekracza 2%

Dziękuję

Barbara Więckowska
Katedra i Zakład Informatyki i Statystyki, UM Poznań
oraz PQStat Software (www.pqstat.pl)
barbara.wieckowska@ump.edu.pl